

razzia paa Oslos restauranter og folk ble tatt til beredvakter. Det fore-
går ogsaa utskrivning av vakter ved at politiet gaer rundt i husene.
NYHETENE FR. LONDON. MANDAG DEN 21. AUGUST KL. 19,30:
FRANKRIKE. General Montgomery har i ettermiddag kunngjort en spesiell
beskrivelse til sine soldater. Han erklærer at de har vunnet en fullstendig
og avgjørende seier i Nordvest-Frankrike. Selva lønnen i Normandie er
blitt for trang til flyanrop. Den kan nærmest sies aa ha form som et til-
glass og består av to smaa lønner med en smal korridor imellom. Tyskerne
beskyttes med kanonild, og de avdelinger som ikke overgir seg, blir full-
stendig tilintetgjort. Høle konvoier av tyske kjøretøyer blir smadret paa
en gang, og større og større områder er belagt av brønnende tanks og
lastebiler. Igaar gjorde tyskerne et helt mislykket forsøk paa aa bryte
ut, som kostet dem 7.500 mann. De allierte har sluppet ned opprop med
oppfordring til tysk lønne inne i lønnen og aa overgi seg, men like fullt
fortsetter de fleste aa lyde Hitlers ordre om kamp til det aller siste,
og de blir drept i tusenvis i et fryktelig blodbad. De tyskerne som
er kommet ut av lønnen, er paa full flukt nordover mot Seinen. Britiske
amerikanske og polske tropper følger dem hakk i hæl, og luftvåpnet gir
dem heller ikke et øyeblikks ro under tilbaketoget. Bare i dagslys igaar
ble det gjort 1000 flyanfall mot tyske tropper og kjøretøyer paa vei mot
Seinen. Dessuten ble 20 lastere paa Seinen senket. De allierte gaer fram
fra kysten i vest til området ved Paris. Tyske kystbatterier mellom elve-
Orne og Touques er bragt til taushet. Flere kolonner rykker mot byen Ig-
sieux. De nærmeste staar 5 km. derfra. Lengre inne i landet har de ama-
kanske tropper satt over Seinen og her et sikkert fotfeste paa den andre
siden. Nye forsterkninger strømmer over Seinen og inn i bruhodet nær
byene Mantas og Gassicourt. Andre tropper er i ferd med aa omge Paris
sør og sørøst for byen. Det meldes at befolkningen staar i utkamper
flere steder i Paris men de tyskerne som er igjen der. Fra Orleans er
allierte tropper rykket 30 km. videre i retning av Montargis.
De franske innlandsstyrker har inntatt Toulouse, byen som danner knute-
punktet mellom Middelhavet og Atlanterhavet baade for jernbanen og den
kjente Canal du Midi. Dette er innlandsstyrkenes største seier hittil,
men de har gaatt til offensiv paa en rekke steder, beleirer flere tusen
tyskere i Grenoble øverst i Rhohe-dalen og Levels hovedkvarter i Belfort
ved grensen til Sveits. Det regnes at innlandsstyrkene er herrer over
en tredjedel av fransk territorium.
Paa Middelhavskysten fortsetter de alliertes offensiv. Marseille og Toulo-
er ikke langt fra omringet. Jernbanen mellom de to byene er brutt og
knutepunktet Aix-en-Provence tatt. De allierte trenger ned gjennom Dan-
rance-dalen for helt aa omge Marseille. En tredje tysk general er tatt
til fange med sin stab ved Middelhavet. Samlet fangstall hittil 14.000.
Paa den fransk-spanske grensen er Caberes tatt av innlandsstyrkene.
Siste melding lyder paa at de allierte i Paris-området staar ved Ver-
sailles, Fontainebleau og Melun. Ellers gaer bevegelsene i Frankrike
for øyeblikket saa raskt at meldingene ofte er foreldet naar de sendes ut.
De Gaulle er i Frankrike. Den friske franske regjering forbereder overflytning
ITALIA. Italienske partisaner behersker fjelldistriktene paa grensen mot
Frankrike og samarbeider med franskmennene. Paa Adriaterhavsfrenten har
polske tropper gaatt til anrop, inntatt tre mindre byer og gaatt over
elva Cassano og larst fast tyske styrker som ville trekke seg nordover.
Churchill er for tiden ved 5. arme i Italia. Han holdt nylig en tale til
soldatene og sa at de hadde utrettet store ting, men at andre og større
hendinger laa foran dem. Det har vært kraftig bombing av tankfabrikker
nær Speier i Østerrike, oljeraffinerier i Tsjekkoslovakia og maal i polsk
Øvre Schlesien. Store kamper er i gang flere steder i Jugoslavia.
ØSTFRONTEN. I Latvia rykker russene mot Riga, og det kjempes i utkanten
av Dorpat. Jernbanen Tallinn/Riga er under artilleri-ild. SS-tropper er
kastet tilbake øst for Warsjawa, og polakkene kjemper inne i byen. Lengre
sør er byen Sandomierz tatt og 2 tyske divisjoner ødelagt. Tyskerne meldet
om russiske angrep paa Romania-fronten. 1 tysk transportskip senket og
2 andre skadet under angrep paa Kirkenes havn.
JAPAN. Amerikanske kjeppelastninger har bombet Yawata og Nagasaki.
I Amerika har de amerikanske, russiske og engelske delegerte aapnet kon-
feransene om etterkrigstiden. Formannen for den britiske delegasjon ut-
talte: Vi maa alt idag legge rammen om den organisasjon som skal sikre
freden.

Den 3. september 1945

KONGESPEILET

Innsamlingsnummer

Innsamlingen til krigens ofre. Okkupasjonstidens frie presse, ogsaa kalt
den "illegale" Presse, har sett det som sin siste oppgave aa yte sin innsats
i hjelpearbeidet for krigstidens ofre. Paa et møte som representanter for
den illegale presse holdt i forbindelse med et påtenkt festmøte, ble det
besluttet aa nedsette et arbeidsutvalg paa 4 medlemmer, som i nær tilknyt-
ting til Nasjonalhjelpen skulle forestaa en innsamling til fordel for de
av krigstidens ofre som trengte øyeblikkelig hjelp. Det er derfor vi nå
retter en henvendelse til Den "illegale" presses lesere om aa bidra sitt
til at innsamlingen kan bli en suksess. Parolen er denne gang:
"Nordmenn, slutt opp om vår innsamling. Ia de som trenger det få øyeblik-
kelig hjelp."

I fem lange krigsår arbeidet nordmenn under tyskernes og nazistenes ak,
og nå tar vi til aa få en oversikt over hva kampen har kostet. Landsmenn
er myrdet, med eller uten dom, landsmenn er gått til grunne i tilintet-
gjørelsesleirene i Tyskland og andre steder i Europa. Andre er gått til
bunns med handelsflåten, fallt i kampen til lands, i marinen og i fly-
våpnet. Det er tusener av hjem som sitter tilbake uten forsørgere. Vi plik-
ter aa yte vår hjelp til dem. Men det er ikke bare til disse at hjelpen må
nå frem. Vi må søke aa nå frem til alle som i ordets videste forstand er
krigstidens ofre. De som er kommet hjem fra fengslene og konsentrasjonslei-
rene, ødelagt paa sjel og legeme, de som har tapt alt sitt ved fiendens over-
grep og de som har fått sin helse undergravet i det daglige strev hjemme.
Arbeidet blir stort og oppgavene krevende. De som har tapt arbeidsevne og ik-
ke fått den tilstrekkelige stønad av det offentlige, må vi nå frem til. Vi må
ogsaa hjelpe dem som trenger hjelp for aa komme igang med sitt arbeide. -
Hjelp til selvhjelp. Alle må vi hjelpe saa de kan komme paa fote uten bit-
terhet. Hjelpeaksjonen er ikke begrenset til noen enkelt landsdel, men
tar sikte paa alle nødsteede nordmenn i bygd og by i hele landet. Vår opp-
gave er aa lette vilkårene der hvor offentlige tiltak viser seg ikke aa
strekke til, hvor hjelpen kommer for sent, eller hvor man ellers ville
vise til forsorgsvesenet. De innkomne beløp anvendes straks til dekning
av øyeblikkelige utgifter i forbindelse med spesielt aktuelle hjelpe-
aksjoner, som man har kjennskap til og billiger i krigstidens and.
Innsamlingen skjer gjennom Den "illegale" presses distributører. Disse
distributører har kuponger som lyder paa kr. 2.- og kr. 5.-. Alle som
ønsker aa yte sitt bidrag til innsamlingen, enten de evner aa gi meget
eller lite, kjøper et større eller mindre antall kuponger som samtidig
gjelder som kvittering. Beløpet må for kontrollens skyld ikke gis til
noen distributør uten at vedkommende leverer kuponger for beløpet.
Hver distributør er ansvarlig for et bestemt antall. Skulle noen ønske aa
gi større beløp, hvilket vi tror mange ønsker, kan dette gjøres ved aa
innbetale beløpet til hvilket som helst postkontor i landet paa girokonto
nr. 11732. Vi henstiller til alle gode nordmenn om aa slutte opp om inn-
samlingen. Den tar sikte paa krigens viktigste avsnitt: Seiren over endel
av de vanskeligheter den skapte. Landsmenn skal bli hjulpet saa de kommer
best mulig paa fote uten aa få følelsen av aa være understøttet person. Og
Den "illegale" presses lesere har rett til aa være med aa yte denne ares-
hjelp. Landsmenn, slutt opp om vår aksjon etter evne, hjertelig og i
forståelse av at det er viktigere aa vinne freden enn krigen.
Freden var tross alt målet.

Den "illegale" presses Arbeidsutvalg.
Haakon Flesje, formann.

EN SANN NORGESVENN. Redaksjonen finner det ikke riktig å fremheve noen av våre utmerkede medhjelpere. De ønsker heller ingen virak, sier bare at de som nordmenn hadde rett og plikt til å delta i det illegale arbeidet. Når vi allikevel idag fremhever en bestemt person, har det ganske spesielle årsaker. Visokonsul Harald Eidelstam ved det svenske generalkonsulat er ikke nordmann, men det rent menneskelige i vår kamp, bevirket at han gikk inn for den med full kraft. Hans mange gode kontakter og store beredvillighet gjorde at han snart var et brennpunkt for det illegale arbeide i Oslo. Alltid var han like villig, at såpass mange studenter kom seg vekk under tyskernes aksjon næsten 43 skyltes ikke minst Eidelstam. Også senere hjalp han mange gode nordmenn over grensen. Men allikevel var det kanskje i forbindelse med avisarbeid han gjorde sin største innsats. Eidelstam ikke bare skaffet duplikatorer, radioer, svarte og papir, han forvidlet også opplysninger fra Hjemmefronten mellom de forskjellige grupper. Vi takker ham også for hans personlige elskverdighet og for hans brennende tro på rettferdigheten for den kamp han og vi førte.

GÅTEN QUILSING. Det er riktig som det flere ganger er blitt skrevet, at G. under rettsaken viser seg å være en psykologisk gåte. Sinnsyk er han ikke, men mannens natur lar seg ikke helt ut forklare. Allerede som ung, sier vitnene, gikk han ofte omkring i sin egen drømmeverden, men dette later til å ha tatt alldeles overhånd med årene. Gang på gang driver G. både aktor og lekmann til årtvilelse ved å nekte å svare klart ja eller nei på tydelige spørsmål. Og det ser slett ikke ut som han svarer undvikende med hensikt. Det tåkete, uklare og forskruede later til å være endel av mannens natur. Og enda er jo mannen langt fra dum. Det skal visstnok ligge til slekten at quislingene er begavete folk, men at de gjerne blir mer og mer forskruete med alderen. Hos G. har forskruetheten tatt farlige og storforbryterske former, som en åyrkelse og forgudelse av hans eget Jeg. Alle menneskelige hensyn og overlegg viker for dette at Han er utsett til en enestående rolle i Norges og verdens historie. Selvom vi holder oss til hans eget utlegg, og tror ham på hans egne ord under prosedyren der hvor ordene er såpass klare at det lar seg gjøre å legge noen mening i dem, så er disse hans egne ord fellende nok. Det er folkes plikt å adlyde hans stykke når det faktisk hadde makten, sier G. selv, de var uenig med ham hadde de plikt til å lystre. Men han selv 9 april 40 nei han hadde ikke plikt til å slåss som offiser for han var uenig i Regjeringens politikk. Og med tanken på den store rolle Han engang skulle komme til å spille, lot han seg slope med av tyskerne fra den ene store forbrytelse til den andre, og trøstet seg med tanken på at uten Han ville det bare være verre. Av stor betydning var det at på denne måte greidde han å beholde makten i sine hender, for derved kunne ved Tysklands sammenbrudd Han tre opp og tilby å stille seg i spissen for Hjemmestyrkene for å redde Norge. Slik ser Quisling ut sett med sine egne øyne.

VÅRE DISTRIBUTÖRER. Redaksjonen vil gjerne fremheve de "illegale" avisdistributörens innsats i den tiden vi har gått igjennom. Alle klasser og typer av mennesker har deltatt i dette arbeide. I de to aviser vi har utgitt "Norge Fritt" og "Kongespeillet" har vi især brukt unge pikér og eldre damer. Måken til uredd og villig forspanling skal man lete lenge etter. Risikoen ved å skrive en avis var selvsagt stor, men distributörens jobb var verre. De kom i den direkte kontakt med lesekretsen. Angivere var det nok av, faren for ransaking var stor, og det sto likesom ikke noen helteglorie over distribusjonsarbeidet. Men trutt og sikkert ble allikevel avisene sprett. Evnen tenkte dengang på hvor mange aftener ble ofret for at andre skulle få tröst og oppmuntring.

Avisdistributörene var hjemmefrontens ryggrad. Den ble ikke bøyet.